

582/1947 - 19/2

„Jeg ba Johannessen bite i det sure eplet“, sier Ellef Ringnes.

Skarp eksaminasjon av dagens vitne.

I lagmannsretten avsluttet man i formiddag vitneførselen i saken mot handelsråd Sigurd Johannessen med å avhøre generalkonsul Ellef Ringnes.

Forsvareren: Var De mellommann mellom Administrasjonsrådet og tyskerne fra mai 1940?

Vitnet: Først hadde jeg en stund i forveien vært fylkesmann Christensens personlige etterretningsmann, men fra 18. mai 1940 ble jeg offisielt utnevnt av Administrasjonsrådet til formidlingsmann.

— Har De oppfordret Sigurd Johannessen til å la seg oppnevne til kommissarisk statsråd?

— Ja. Handelsråden og jeg pleide gå sammen nedover til byen om morgenen. Jeg sa til ham: «Man ønsker at du ikke skal lage vanskeligheter, men bite i det sure eplet.»

Lagmannen: Er det ord for annet hva De sa?

Vitnet: Ja, praktisk talt. Handelsråd Johannessen ville gjerne vite hvem «man» var. Dette hadde jeg egentlig ikke anledning til å røpe, men jeg sa til ham at det var fylkesmann Christensen.

Forsvareren: Hva gikk Deres samtale med ministerialrat Müller ut på?

Vitnet: Jeg frittet ham ut om hvem som var kandidater til stillingene som kommissariske statsråder. To ting fikk jeg vite som jeg sa videre til Christensen. For det første at Quisling var «entlediget» og for det annet at det kommissariske statsråd var ment som en midlertidig ordning for 6—8 måneder.

— Sa Christensen at De også skulle gi beskjed til Sandberg og Ravner om at de skulle ta imot oppnevningen?

— Ja, det var forutsetningen.

— Nevnte De da at det var fylkesmann Christensen som sto bak?

— Nei, det kunne jeg ikke gjøre.

— De sa altså det bare til Johannessen?

— Ja, kanskje det var instinkt. Jeg var jo den som overga beskjeden og jeg regnet med at det var heldig å ha et vitne.

Vitnet forklarer videre at han noen dager senere gikk en tur med fylkesmann Christensen, og nevnte at han hadde overbrakt beskjeden.

Forsvareren: Hvordan reagerte Christensen på det?

Ellef Ringnes leser som svar opp et avsnitt av sin bok fra 1940 hvorav det fremgår at fylkesmann Christensen mente disse tre ville danne en god front mot tyskerne.

Advokat Sven Arntzen begynner deretter en meget skarp og inngående eksaminasjon av vitnet.

— Var De klar over at det var på grunn av Deres tyske forbindelser at De ble forbindelsesmann?

Ringnes svarer at han fikk en oppfordring fra tysk hold, men først gikk med på det etter press fra venner. Han fremholder at han nærmest skulle være Administrasjonsrådets forbindelsesledd med norske kretser.

Advokat Arntzen: Administrasjonsrådet hadde vel ikke bruk for bindeledd med norske kretser. De er altså ikke klar over at det var tyskerne som bestemte at De skulle være mellommann?

— Nei, absolutt ikke!

Eksaminasjonen blir etter hvert temmelig hissig. Advokat Arntzen vil ha klar beskjed om disse viktige forhold, men generalkonsul Ringnes husker ikke alle detaljer fra noe som ligger 7 år tilbake i tiden. Han avbryter advokat Sven Arntzen og spør om han kan huske alt som skjedde, for eksempel lørdag 6. mars. Advokat Arntzen utbryter at dette spørsmål er ytterst tåpelig og han fraber seg å bli eksaminert av vitnet. Det utvikler seg en skarp ordveksel om uoverensstemmelser i vitnets tidligere forklaringer.

Advokat Arntzen leser opp noen avsnitt av Undersøkelseskomisjonens innstilling om Ellef Ringnes' forhold til Administrasjonsrådet.

Vitnet avbryter og sier at kommisjonen ikke har noe å bygge dette avsnitt på, og at opplysningene er gale.

Lagmannen spør vitnet om det var i overensstemmelse med hans personlige innstilling og overbevisning at han rådet Johannessen til å ta imot oppnevningen til kommissarisk statsråd.

Vitnet: Ja, selvfølgelig, ellers hadde jeg vel ikke gjort det.

Advokat Sven Arntzen får deretter ordet til sitt avsluttende innlegg. Det er ikke meget han har å føye til sitt innledningsforedrag, sier han. Han gir meget tydelig uttrykk for at beskjeden fra Ringnes er overvurdert.

Det kan godt hende, fortsatte advokat Arntzen, at Ringnes var et all right mellomledd, men han var altfor geskjeftig. Like geskjeftig som vi har sett ham her i dag. Og dertil forsto han ikke ordentlig det som foregikk den gang. Ringnes har skjont all ting bare halvt.

Etter vitneførselen her i retten anser jeg det på det rene at fylkesmann Christensen ikke har rådet noen til å ta imot oppnevningen til kommissarisk statsråd.

Krigens lov er hard, sluttet advokat Arntzen, og det stilles ganske særlig strenge krav til offentlige menn. Kravet om sammenheng i rettsoppgjøret, gjør det påtrengende nødvendig at påtalemyndighetens påstand tas til følge. Advokat Arntzen fastholdt sin påstand om at handelsråd Johannessen fradømmes sin stilling.

Spørsmål for hele, uttrykket. Sammenhengen er nemlig den at det hele er en forbindelse som er rett å gjøre. Plannen er at alle skal komme, for så å bli over alle de ledige, påtrykket dommer.

100163